

Grad Pula – Pola

Gradsko vijeće

n/p predsjednik Gradskog vijeća Valter Boljunčić

Forum 1, 52100 Pula

Zagreb, 19. listopada 2026.

Predmet: Zahtjev da se ne donese Odluka o davanju u zakup poslovnih prostora fizičkim i pravnim osobama koje djeluju u području kulture (sjednica Gradskog vijeća 20. listopada 2026.)

Poštovani predsjedniče Gradskog vijeća, poštovane vijećnice i vijećnici,

obraćamo vam se u ime Mreže društveno-kulturnih centara, nacionalne mreže koja povezuje društveno-kulturne centre i organizacije koje njima upravljaju u javno-civilnom partnerstvu diljem Hrvatske. Mrežu čini **sedam saveza koji zastupaju više od 150 organizacija, dvije udruge te ustanova osnovana na temelju civilno-javnog partnerstva**. Jedna od članica Mreže je i Savez udruga Rojc, koji okuplja korisnike Društvenog centra Rojc, pa ovim dopisom podržavamo i njegove primjedbe iznesene u javnom savjetovanju.

Društveni centar Rojc jedan je od prvih i najvažnijih primjera sudioničkog upravljanja javnim prostorom za kulturu i civilno društvo u Hrvatskoj. Na njegovo se iskustvo oslanjaju gradovi i organizacije od Zagreba i Pogona do Splita, Rijeke, Karlovca i Dubrovnika. Odluke o kojima ćete glasati u utorak zato nisu samo pulsko pitanje: njima se odlučuje o sudbini modela koji je Pula pomogla stvoriti i kojim se godinama s pravom ponosila.

Pozivamo vas da Odluku o davanju u zakup poslovnih prostora fizičkim i pravnim osobama koje djeluju u području kulture ne donesete, odnosno da je maknete s dnevnog reda, i da se o prostorima u Rojcu odlučuje **posebnom odlukom** izrađenom **zajedno s njegovim korisnicima**.

Svoj zahtjev obrazlažemo kako slijedi.

1. Rojc je društveni centar – to je utvrdio sam Grad Pula

Gradsko poglavarstvo 2008. godine zgradu bivše vojarne na Verudi naziva Centrom gradskih udruga Rojc, a odlukom iz 2013. ona postaje Društveni centar Rojc. Plan razvoja kulture Grada Pule 2023.–2030., koji je usvojilo ovo Gradsko vijeće, opisuje Rojc kao jedinstveni društveno-kulturni centar u Hrvatskoj i jedan od glavnih repera prepoznatljivosti kulturnog identiteta Pule. Grad je Rojc 2021. uvrstio među svoje strateške projekte.

U prijavi za energetska obnova zgrade iz ožujka 2025. Grad je naveo da se u zgradi obavljaju isključivo društvene djelatnosti, da u njoj djeluje 107 udruga, priložio njihove statute i obvezao se da će zajedno s korisnicima zgrade pet godina čuvati svrhu projekta. Za tu je obnovu Grad podigao kredit od dva milijuna eura koji će otplaćivati sljedećih deset godina.

Izvešće o savjetovanju uz prijedlog izmjena i dopuna Odluke o dodjeli poslovnih prostora na uporabu udrugama od 15. listopada 2026. sada navodi da Društveni centar Rojc „kao pravni oblik/organizacija ne postoji” te da je riječ o zgradi s određenim brojem poslovnih prostora. Takva promjena polazišta suprotna je strateškim dokumentima koje je Gradsko vijeće samo usvojilo i otvara ozbiljno pitanje usklađenosti s obvezama koje je Grad preuzeo prema korisnicima i izvorima financiranja obnove.

2. Režim zakupa razbija ono što društveni centar čini društvenim centrom

Predložene odluke dijele korisnike iste zgrade na dvije kategorije: organizacije u kulturi postaju zakupci, a ostale udruge ostaju korisnici na uporabi. Društveni centar, međutim, nisu zidovi, nego zajednica organizacija koje već dvadeset i pet godina zajednički koriste i dijele prostore, dvorane, radionice, medije, klubove, prostore za djecu i osobe s invaliditetom.

Prijedlog Odluke dodjeljuje do deset bodova upravo za zajedničko korištenje prostora s partnerskim organizacijama (čl. 13. točka g)) odnosno s drugim fizičkim osobama (čl. 15. točka g) i čl. 16. točka e)), ali kod zajedničke prijave boduje samo nositelja (čl. 10.), a položaj partnera u zakupnom odnosu nigdje ne uređuje. Pravni okvir pritom ostaje nejasan: u izvješću o savjetovanju Grad navodi da se na te odnose ne primjenjuje Zakon o zakupu i kupoprodaji poslovnoga prostora, iako ga je u veljači 2025. primijenio čak i na uporabu, a taj zakon zakupniku zabranjuje davanje prostora trećima na korištenje ili sukorištenje. Partneri tako nemaju ni položaj zakupnika ni sigurnu pravnu osnovu za korištenje prostora, a model dijeljenja, na kojem počiva svaki društveno-kulturni centar, ostaje bez pravne zaštite.

Uvjeti i mjerila (čl. 12. i 13.) pisani su za pojedinačne, institucionalno razvijene organizacije: traže upis u registar i registriranu kulturnu djelatnost, a bodove donose godine djelovanja (organizacije mlađe od tri godine po tom mjerilu ne dobivaju nijedan bod), broj zaposlenika, sredstva iz EU fondova i nagrade. Neformalne inicijative, glazbeni sastavi, kolektivi i organizacije koje kulturu povezuju sa socijalnim, mladinskim ili ekološkim radom u takvom natječaju ne mogu sudjelovati ili ne mogu ravnopravno konkurirati. Upravo su oni, međutim, ono po čemu se društveno-kulturni centar razlikuje od poslovne zgrade. Ni odredba prema kojoj zakupnik može imati samo jedan poslovni prostor, osim iznimno (čl. 4.), ne odgovara organizacijama koje u centru koriste i dijele više namjenskih prostora – dvoranu, radionicu, studio, skladište.

3. Pravna nesigurnost korisnika nije nastala njihovom krivnjom

U Rojcu je isteklo stotinu ugovora, od toga 91 još 2019. godine, pa danas tek nekoliko udruga ima valjanu pravnu osnovu za korištenje prostora. Predstavnici gradske uprave na sastanku s korisnicima u kolovozu 2026. javno su priznali da je to posljedica propusta gradske uprave. Pravni temelj za produljenje ugovora postojao je cijelo vrijeme: u odluci o Rojcu iz 2013., u općoj odluci iz 2016. te u odluci iz veljače 2025., koja izričito omogućuje sklapanje novih ugovora neposrednom pogodbom.

Korisnici za to vrijeme uredno plaćaju račune Gradu, a prostore su, sukladno ranijim odlukama, vlastitim sredstvima privedli namjeni. Ipak, predložene odluke odbijaju prijelaznu odredbu za zatečene korisnike, šalju ih na natječaj, skraćuju rok korištenja s deset na pet godina (protivno rješenju koje je Grad prihvatio u veljači 2025.), višestruko povećavaju naknadu i ne priznaju njihova ulaganja. Posljedice propusta uprave time se prebacuju na korisnike.

Članak 18. prijedloga propisuje da se Odluka primjenjuje i na sve uporabnike koji su ugovore zaključili na temelju ranije donesenih odluka Grada – dakle i na korisnike Rojca, čiji se status temeljio na odlukama iz 2008. i 2013. Time se jednom odredbom, bez prijelaznog razdoblja, cijeli dosadašnji režim uporabe u kulturi pretvara u zakup. Mogućnost sklapanja novog ugovora neposrednom pogodbom (čl. 3.) uvjetovana je, među ostalim, time da Grad prostorom nema „namjeru raspolagati na drugačiji način” – kriterijem koji nigdje nije definiran i koji opstanak svakog korisnika prepušta diskrecijskoj ocjeni uprave.

Ključna pitanja – trajanje ugovora, visinu zakupnine i ulaganja u prostor – prijedlog uopće ne uređuje, nego ih prenosi na Odluku o dodjeli poslovnih prostora u vlasništvu Grada Pula-Pola na uporabu udrugama (čl. 17.), koja se istodobno mijenja. Pravila pisana za udruge tako se primjenjuju i na fizičke osobe i trgovačka društva, a korisnici iz nijednog od dvaju akata ne mogu pouzdano saznati pod kojim će uvjetima raditi.

4. Zaobiđeni su mehanizmi sudioničkog upravljanja koje je Grad sam uspostavio

Odluka iz 2013. predviđa Koordinaciju Društvenog centra Rojca kao tijelo koje predlaže kriterije za dodjelu prostora u Centru, a Grad ju je ponovno osnovao u siječnju 2026. O odlukama koje mijenjaju način korištenja svih prostora u Rojcu Koordinacija nije konzultirana, a prijedlog da daje mišljenje o dodjeli prostora odbijen je.

Povjerenstvo koje provodi natječaj, ocjenjuje prijave i predlaže dodjelu prostora (čl. 7.) čine tri predstavnika gradske uprave i dva predstavnika kulturnih vijeća. U njemu nema predstavnika korisnika, Koordinacije Društvenog centra Rojca ni Saveza udruga Rojca, iako se više od polovine mogućih bodova za pravne osobe dodjeljuje prema ocjeni članova Povjerenstva (kvaliteta i značaj programa, kontinuitet, plan korištenja).

Savjetovanje o prijedlogu Odluke (11. rujna – 12. listopada 2026.) pokazuje isti obrazac. Od 25 prijedloga i primjedbi koje je podnio 31 sudionik, među kojima su Savez udruga Rojca i niz udruga iz Rojca, prihvaćena su ili uvažena četiri, a odbijen je 21. Odbijeni su upravo prijedlozi koji se odnose na Rojca i zatečene korisnike: izuzeće DC Rojca, uloga Koordinacije, prijelazne odredbe, izmjena članka 18., sastav Povjerenstva i pravo na prigovor na rang-listu.

Savez udruga Rojca izradio je u suradnji s Gradom Plan upravljanja Rojcem još 2021. godine. Plan razvoja kulture 2023.–2030. predviđa osnivanje mješovite javno-civilne ustanove Društveni centar Rojc, koju bi zajednički osnovali Grad i Savez udruga Rojca, a Grad je u veljači 2025. sam napisao da je poseban status Rojca moguć upravo osnivanjem takve ustanove. Ustanova nije osnovana jer Grad nije poduzeo svoj dio koraka – a njezino nepostojanje sada se koristi kao razlog da se Rojc tretira kao svaka druga poslovna zgrada. Izdvajanje Rojca iz općih pravila nije „opasan presedan”: taj je presedan Grad uspostavio 2008., potvrdio 2013. i ponovno 2026. osnivanjem Koordinacije.

5. Šira perspektiva: model koji Hrvatska tek treba razviti

Društveno-kulturni centri u javno-civilnom partnerstvu nastali su kao odgovor na potrebu da se javni prostori za kulturu i civilno društvo ne prepuštaju logici tržišta, nego upravljaju zajednički, transparentno i u javnom interesu. Taj je model prepoznalo i Ministarstvo kulture i medija, koje je razvoj javno-civilnog partnerstva u kulturi podržalo posebnim pozivom „Kultura u centru”.

Savez udruga Klubtura i Mreža društveno-kulturnih centara proveli su 2024.–2025. Analizu provedbe članka 14. Zakona o kulturnim vijećima i financiranju javnih potreba u kulturi te prakse dodjele prostora za kulturne djelatnosti u hrvatskim gradovima, na primjeru Rijeke, Osijeka, Splita, Zagreba i Dubrovnika. Analiza je pokazala da odlukama o dodjeli prostora u pravilu nisu prethodili mapiranje potreba i potencijalnih korisnika, da se isti kriteriji primjenjuju bez obzira na vrstu i namjenu prostora, da kriteriji poput godina djelovanja i broja zaposlenih priječe pristup mlađim organizacijama i interdisciplinarnim praksama, da kriteriji zajedničkog korištenja ne uzimaju u obzir veličinu i namjenu prostora te da se članovi povjerenstava imenuju bez javnog poziva.

Prijedlog Odluke Grada Pule sadrži iste kriterije i isti model imenovanja povjerenstva. Analiza stoga preporučuje da se lista kriterija ne uključuje automatski u sve natječaje, nego prilagođava vrsti prostora; da se članovi povjerenstava biraju javnim pozivom; da se akteri kontinuirano uključuju u odlučivanje, a ne samo kroz javno savjetovanje; te da se nezavisna kultura podržava kroz modele sudioničkog upravljanja. Prevođenje društvenog centra u skup pojedinačnih zakupa ide u suprotnom smjeru od onoga što su gradovi s najrazvijenijom praksom postigli.

Prijedlog Odluke donosi se upravo na temelju članka 14. stavka 8. tog Zakona, koji predstavničkom tijelu daje ovlast da samo propiše uvjete, kriterije i postupak dodjele prostora. Gradsko vijeće stoga može za Društveni centar Rojc propisati poseban režim primjeren njegovoj naravi, umjesto da ga podvrgne općem natječaju za pojedinačni zakup.

6. Prijedlog nije zreo za donošenje

Osim navedenih sadržajnih problema, prijedlog ima i nomotehničke nedostatke koji pokazuju da nije bio dovoljno pripremljen. Razredi u mjerilima se preklapaju: organizacije s pet, deset i dvadeset i pet godina djelovanja pripadaju u više razreda (čl. 13. točka a)), a kod zajedničkog korištenja razredi „2 partnerske organizacije i više” i „3 partnerske organizacije i više” međusobno se isključuju (čl. 13. točka g)). Odluka ne sadrži prijelazne odredbe za zatečene korisnike, a bitne elemente ugovornog odnosa uređuje

upućivanjem na drugi akt. Akt koji izravno zadire u rad stotinjak organizacija i pojedinaca zaslužuje temeljitiju pripremu i stvarnu raspravu s onima na koje se odnosi.

Predlažemo Gradskom vijeću Grada Pule da:

1. **ne donese** Odluku o davanju u zakup poslovnih prostora fizičkim i pravnim osobama koje djeluju u području kulture, odnosno da je skine s dnevnog reda sjednice 20. listopada 2026.;
2. **izuzme Društveni centar Rojc** iz općeg režima zakupa i uporabe do donošenja posebne odluke o Rojcu, izrađene u roku od godine dana zajedno s korisnicima, Savezom udruga Rojca i Koordinacijom Društvenog centra Rojc;
3. **zaduži nadležne upravne odjele** da u međuvremenu uredi pravni status zatečenih korisnika na temelju postojećih odluka, sklapanjem ugovora o uporabi na rok od deset godina s mogućnošću produljenja, uz priznavanje uložених sredstava;
4. **pokrene osnivanje mješovite javno-civilne ustanove** Društveni centar Rojc, kako je predviđeno Planom razvoja kulture Grada Pule 2023.–2030.

Ako Gradsko vijeće ipak odluči raspravljati o prijedlogu, podredno predlažemo sljedeće izmjene: brisanje članka 18.; izričito izuzimanje prostora u Društvenom centru Rojc iz primjene Odluke; uključivanje predstavnika korisnika u Povjerenstvo; te prijelaznu odredbu kojom se zatečenim korisnicima koji uredno podmiruju obveze omogućuje sklapanje ugovora bez natječaja.

Mreža društveno-kulturnih centara stavlja Gradu Puli na raspolaganje svoje iskustvo, analize i primjere dobre prakse iz drugih gradova te je spremna sudjelovati u izradi rješenja.

Vijećnice i vijećnici, u utorak ne odlučujete o poslovnim prostorima, nego o tome hoće li Pula zadržati ono što sama naziva glavnim reperom svojega kulturnog identiteta. Molimo vas da odlučite u korist Društvenog centra Rojc.

S poštovanjem,

Tonči Kranjčević Batalić, predsjednik, Mreža društveno-kulturnih centara

Prilog: Policy brief „Analiza provedbe članka 14. Zakona o kulturnim vijećima i financiranju javnih potreba u kulturi te prakse dodjele prostora za kulturne djelatnosti u hrvatskim gradovima” (Savez udruga Klubtura i Mreža društveno-kulturnih centara, ožujak 2025.)